

Skáلكurín

Um arkitektúr og design

Við Hans Dávid Dam
og Hannís Egholm

Hví ikki sniðhús?

Tað man vera ein kend søga millum fólk, ið hava bygt hús, at ætlanin upp-runaliga var at byggja »dreymahúsið«, men endin gjørdist so kortini, at eini sniðhús vórðu keypt.

Orsökarnar til hesa gongd kunnu vera fleiri og góðar. Sum dømi kunnu nevast prisurin, byggitiðin og ómakaloysið.

Prísurin

Ofta verður ført fram, at sniðhús eru biligari enn eini hús, sum ein sjálvur hevur fingið teknað.

Sjálvandi kann okkurt vera í hesum, men hyggjast má eisini eftir, hvat fæst fyri peningin. Sjáldan er lagdur tann stóri kreativiteturin í útsjóndina á einum sniðhúsum og sjáldan verður roynt at skapa upplivingarrík rúm inni í teimum.

Hetta verður nógv oftari gjørt í sjálvteknadum húsum, og tí ber illa til at samanbera pris, um ikki prismunurin er heilt stóur. Og tað er hann vanligi ikki!

Byggitiðin

Av tí at sniðhús eru ein söluvøra — næstan sum breið — er tað av avgerandi týdningi fyri framleiðaran, at hann er førur fyri at veita vøruna í tí standi og til tann dag, hann hevur lovað. Hetta gevur yvirhøvur eina styttri byggitið fyri sniðhúsin enn fyri tey sjálvteknadu, og harvið smærri byggi-rentur.

Ómakaloysið

Í ómakaloysinum liggur helst størsti fyrimunurin hjá sniðhúsum. Meðan tú, um tú byggir ein sjálvteknad hús, valla hevur tíð til at passa titt vanligu arbeiði fyri rokningum og handverkarum, ið ikki koma, so kanst tú, serliga um tú byggir eini sniðhús, ið skulu veitast lyklaklár, næstan sita í lenistólinum í stovuni og biða eftir at tey skulu verða liðug.

Avgjørt ein stóur fyrimurur.

Útsjónd og innrætting

Arkitektoniskt má sigast, at sniðhúsin yvirhøvur hava sera litið at bjóða uppá. Tey tykjast tilvildarlaga proportionerað, og innrættingin er so tankatóm og einstáttað, at ein fær varhugan av, at fólk als ikki gera sær greitt áðrenn tey keypa, hvat vøran skal kunna.

Tað er greitt, at sniðhús verða teknað fyri at rokka einum so stórum publikummi sum gjørligt, men tað at ein slik vøra kann seljast ber eftir minum tykki bert boð um, at alt ov nógv fólk, hóast tey eru í ferð við at investera fyri oftast meira enn eina millión, ikki hava gjørt sær greitt hvat tey

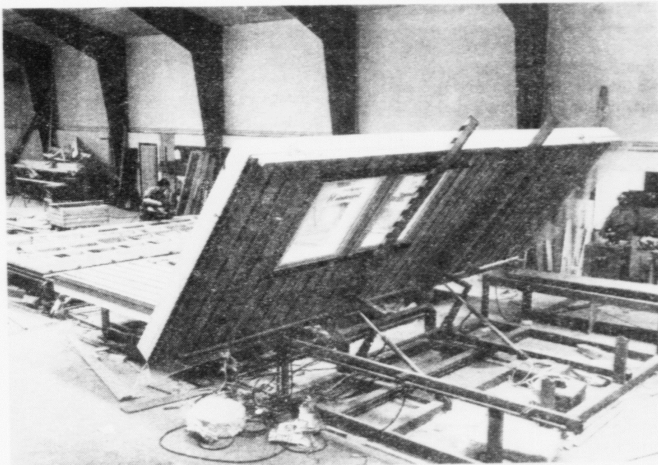
vilja hava. Og tað er fyri mær óskiljandi!

Nakað heilt annað er so tað, at ein meira enn so sær hús, sum eru teknað fyri ein ávisan persón, eru so keðilig og likjast so nógv einum vanligum sniðhúsum, at eigarin tað sama kundi havt keypt eini slik. Slíkt er bæði synd og skomm og ber boð um vánaliga ráðgeving.

Hvat so?

Tað er einki at ivast í, at fyri hin einstaka eru eini hús, ið eru serliga teknað til hansara tørv og ynski, hansara grundstykki og hansara pengapung tað besta, og um rátt verður atborið eigur eisini at bera til at fáa alt hetta og samstundis at fáa onkrar av teimum fyrimunur, sum sniðhúsin kunnu bjóða uppá.

Til ber at koyra byggingina av einum sethúsum líka professionelt, sum byggingina av einumhvørjum stóri bygningi. T.v.s. at líka frá teimum fyrstu skitsunum og til húsið stendur liðugt er arkitekturin ella byggifrøðingurin umboðsmaður byggiharrans úteftir. Hann útvegar tilboð uppá allar arbeiðstøkur, ger saman við handverkarunum bindandi tíðarætlanir, hevur eftirlit við byggingini, váttað allar umbønir og rokningar áðrenn tær verða goldnar.

Um fyrireikingararbeiðið til eitt tilíkt byggimál verður gjørt nóg væl og tekeningarnar somuleiðis, eigur byggiharrin longu tá tilboðini eru innkomin at vita sera neyvt, hvat húsið fer at kosta, tá tað er liðugt.

Tað, sum ein tilíkt ráðgeving og byggileiðsla kostar eyka, verður lættliga spart aftur í minni eykaarbeiði og stytri byggitið.

Ætlan mín við hesi grein er ikki at oyðileggja framtíðina hjá øllum sniðhúsaframleiðarum í landinum, men eg eri ivaleysur í, at fyri føroyskan arkitektúr hevði tað verið til fyrimunar, um fleiri fólk, sjálvandi við hollari ráðgeving, sjálvi teknadu hús sín, so tey hóskadu til teirra ynski og tørv og til tað grundstykki, sum byggjast skuldi á!

HE

